

VĚSTNÍK

Čs. lidového sdružení
a čs. katolických spolků
v Rakousku
Adresa: „Věstník“,
15, Pelzgasse 17, 1150 Wien

ROČNÍK XXXV

VÍDEŇ, ČERVENEC - SRPEN 1988

ČÍSLO 7-8

DVACET LET

V těchto dnech se vracíme naše myšlenky k oné noci z úterka na středu, kdy na čs. letištích začali sedat zlověstní ptáci. Z nich pak vyskákaly jednotky ozbrojených vojáků, kteří začali obsazovat všechny důležité body ve státě. Začala se "bratrská pomoc".

Od těch událostí uplynulo dvacet let. K tomuto výročí se bude psát hodně rozborů, hodnocení a o výhledech do budoucna. Co zůstalo z myšlenek roku šedesátého osmého?

Nový začátek

Kdo prožil atmosféru toho roku potvrdí, že se právem používá o té době výraz "jaro". Nový život začal rašit na všech stranách. Z kriminálů se vrátili poslední vězni, začal se organisovat nový společenský a politický život. Tisk byl svobodný a mohlo se volně mluvit. V té době se začal nově utvářet i náboženský život. Katolíckí biskupové, kteří přežili a byli ještě schopni činnosti, se vrátili z míst své internace do svých biskupství a znovu se ujali svých úřadů, ze kterých byli dvacet let odstraněni. Jeden takový návrat jsem prožil a pro město to byla událost prvního řádu.

Dílo obnovy

V květnu roku 68 bylo ustaveno t.zv. Dílo koncilové obnovy. Bylo to hnutí, které mělo v katolické církvi uvádět do života dekréty II. Vatikánského sněmu, jenž skončil tři léta před tím. Na Velehradě se konal v květnu ustavující

sjezd za přítomnosti všech dostupných biskupů, stovek kněží a tisíců věřících. Panovalo veliké nadšení a všude bylo cítit velikou chuť do práce.

Řády

Když se dělala v roce 68 bilance za uplynulá léta na poli řeholního života, vyšlo najevo, že každý řeholník nebo řeholnice měl za sebou za uplynulých dvacet let průměrně 7 roků vězení nebo internace. Přesto se s novou chutí znovu dávaly dohromady rozprášené řady. Začaly se tvořit malé komunity, zatím neoficiálně, přijímali se noví členové a začalo se žít normálním řádovým životem.

Tak jako však všechny jiné iniciativy té doby, měla i tato jenom omezené trvání. V době "normalisace" se všechno vrátilo do předjarních let.

Výhledy

Samozřejmě, že si jako jiní říkáme s politováním, že zde byla zmařena veliká šance. A přece, hodnotíme-li situaci uplynulých dvou desetiletí na náboženském a duchovním poli, nemůžeme nevidět jak zmožněly nové ratolesti na osekávaném kmeni. Mezi mládeží je vidět zájem o duchovní hodnoty. Existují stovky malých skupin, které ve vši neokázalosti se scházejí, spolu diskutují, studují a se modlí. Jsou to zárodky nového života církve. Nemůže být pochyb o tom, že z této mravenčí práce vzejde jednou velký užitek. "Bůh dopustí, ale neopouští" říkali naši předkové. Jistě zde platí slova Písma: "Nevzpomínejte na věci staré, hle, tvořím všechno nové." /Iz. 43.18/ JP

Klid duše.

Kdo chce nabýt duše klid a spokojenost sladkou, ať v chrám se zajde pomodlit a tam před Boží Matkou ať poklekne a kaje se a Matku Boží prosí.

Ta v jeho duši setřese krůpěje spasně rosy. Pak jeho srdce okřeje a duše jak sníh čistá, plnička sladké naděje se vznese k trůnu Krista.

Tam přivítá ji světů Pán a řekne milostivě: „Bud' věčný život tobě dán na rajske nebes nivě!“

Ta svatá láska nahore jest bez hrází a mezi — jen v modlitbách a v pokoře pro duši spása věži.

Orlice.

Zneužívání svobody

Kdo je vinen? — Ještě pořád někde na zeměkouli zuří války. Letadla roznášejí smrt a děs. Pod jejich činností se všechno bortí. Život v postižených krajích je ochromen, člověk zabíjí člověka, narušují zástupy osiřelých dětí, mrzáků atd. Nové zbraně jsou tak ničivé, že nedávají naději, že by lidstvo další světovou válku přežilo. Kdo je tím vinen? Je pravda, že kdyby byl Bůh, takové věci by se nemohly dít?

Pravým viníkem utrpení na světě je člověk. Bůh jej pověřil, aby svět opatroval a vedl jej k dokonalosti; bohužel člověk nejednou Boha a jeho zákon ignoruje a proti jeho zákonu staví svůj zákon vlastní. Odtud mezi lidmi tolik neústupnosti, hádek, závisti, nenávisti, malých i velkých pomst. Celé rodiny se rozpadají, rozpadají se národy a státy se v míru ničí mezi sebou. Věřící uznává Boží řád a je přesvědčen, že jeho dodržování podporuje i dodržování řádu lidského. Kde není láska, tam začíná peklo. Zde je odpověď na otázku, odkud se bere na světě utrpení.

Slovo Boží — Bůh nám v Písmě svatém potvrzuje, že zdrojem zla ve světě je pýcha. Svět byl stvořen dobrý. Už na první stránce čteme: „*Bůh viděl, že je to dobré*“ (G 1,25). Vše pokazila neposlušnost: „*Hospodin Bůh člověku přikázal: Ze stromu poznání dobrého a zlého nejez! V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti*“. Marně Bůh zakazoval konat zlé. Had ženu ujišťoval: „*Nikoli, nepropadneš smrti. Bůh však ví, že se vám otevrou oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé*“ (G 2,16-17; 3,4-5).

Zde je mistrně zachycen vznik hříchu. Člověk ví, že je něco nesprávné — říká mu to svědomí —, ale nedbá a poslechne našepťávání. Chce si sám zaříditi život a svět. Bez ohledu na poznanou vůli Boží chce jít svou vlastní cestou.

Apoštol Pavel píše: „*Skrze jednoho člověka vešel do světa hřích a skrze hřích smrt*“ (Ř 5,12). Hřích plodí další hříchy a tak se ve světě rozmnožuje zlo.

280 000 na pouti v Levoči

Pouti v Levoči, s několikaletou tradicí, byly vždycky velké a zejména v několika minulých letech jejich rozsah rostl přes všechny snahy režimu potlačovat je. Ale letošní poutě, v neděli 3. července, a účastí 280 000 věřících byla výjimečná nejen tímto rekordním počtem věřících, ale i v mnoha jiných ohledech. Poutníci začali přicházet už v sobotu, ačkoliv bylo bouřlivé počasí. Tentokrát bezpečnostní orgány nebylo vidět, poutníkům se nekladly do cesty žádné překážky, dopravní strážníci měli v Levoči hodině práce, ale pokyny a informace museli poutníkům poskytovat dobrovolní pomocníci, jichž bylo naštěstí dost. A bylo jich velmi zapotřebí, protože tisíce lidí přicházely celou noc a cesty byly neosvětleny. Mezi účastníky bylo mnoho mladých lidí. Přišli s kytarami, obsadili prostranství kolem svatyně, začali zpívat náboženské písně a hromadně se modlit. Od půlnoci se kanaly každé dvě hodiny až do desáté ráno služby boží. Stovky poutníků chodily v noci ke zpovědím. Loni zpozdalo sedmácti kněží, letos padesát.

Neskonanou radost z účasti na pouti a z průběhu obřadů měl kapitulní vikář Štefan Garaj. „Bylo to tak krásné, jako nikdy“, řekl. Litoval však, že se poutě v Levoči nemohl zúčastnit poutník nejváženější, pa-

pež Jan Pavel II., kterého kardinál Tomášek pozval, ale s papežovou cestou nesouhlasila čs. vláda. Papež sám na Levoču nezapomněl a v neděli ve Vatikánu prohlásil, že se duchovně cítí s poutníky v Levoči spojen. Kapitulní vikář Garaj, administrátor spišské diecéze, mluvil — podle New York Times, které měla

Dubček do Itálie

Alexander Dubček požádal čs. úřady o vystavení cestovního pasu. Na tiskové konferenci v Praze bylo řečeno, že se jeho žádost bude projednávat jako kterákoliv jiná a že patrně pas dostane. Dubček byl univerzitou v Bologni pozván k návštěvě, protože se univerzita rozhodla udělit mu čestný doktorát. Dubček by chtěl tudíž Itálii navštívit a čestný doktorát převzít. Byla by to první Dubčekova cesta do zahraničí po dvaceti letech. Naposledy byl mimo republiku, když se po invazi na krátký čas stal čs. velvyslancem v Turecku.

Dubček poskytl 11. července rozhovor rakouské televizi. Čs. veřejnost v oblastech, přiléhajících k Rakousku, mohla rozhovor sledovat. Dubček kritizoval invazi do Československa, současnou čs. vládu a doporučoval Gorbačovovy reformy.

v Levoči svého zpravodaje a reportera tam měl i britský Daily Telegraph — o mírně zlepšených vztazích mezi církví a vládou a o případné možnosti dialogu. Účastníkům pouti Garaj řekl: „Až se vás zitra někdo na pracovišti zeptá, zda jste byli v Levoči, doufám, že všichni přítomní s hrdostí řeknou, že tady byli.“

Novinkou bylo, že Společnost sv. Vojtěcha směla mít v Levoči stánek, v němž prodávala levočanské a náboženské knížky. První bylo letos dovoleno skupině asi dvaceti mladých Rakušánů zúčastnit se pouti, o níž přinesla zprávu — ižké poprvé — bratislavská televize.

Ovšem zcela bez kálu neměla levočskou poutě čs. bezpečnost přece jen nechat. Zadržela na rakouských hranicích na několik hodin rakouského žurnalistu Geirge Motylewicze, zabavila mu poznámky, filmy a magnetofonové pásky, na nichž měl zaznamenaný rozhovor s účastníky pouti. Policie chtěla vědět totožnost lidí, s nimiž hovořil a vyhrážovala mu vězením až do šesti let pro nedovolené shromažďování informací. Motylewicz to odmítl a byl propuštěn, když mu jeden vyšetřovatel řekl: „Československo je komunistická země, tady rozhodujeme my a ne kněží.“ A pak žurnalistovi natáčil, aby se už v Československu nikdy neukázal.

Sestra Aloisie Smejkalová roz. Matoušková, dožila se minulých dnů 75. let. Naší krajané ji znají z divadelní činnosti v JSM a ORLA, před r. 1938, a po r. 1948. Nebylo představení, abychoh sestra Smejkalová neviděli na jevišti. V roce 1947 byla spoluzakladatelkou dětských besídek JSM „XVII. okr.“, kde často vypomáhala. Str. Smejkalová je jednatelkou VI. odb. JSM v XVII. okr. Dlouhá léta učinkovala v chrámovém zboru JSM. Byla orlicí v Orlu XVII.

Lidská důstojnost

Člověk má zvláštní důstojnost — Člověk svými založením daleko převyšuje všechny jiné živé tvory, neboť má rozum a svobodnou vůli. K plnému pochopení této důstojnosti se lidstvo propracovává jen pomalu.

Ve starověku obecně vládli otrokářský řád. Hrůza bohatých považovala jiné lidi za svůj majetek. Židovství znamenalo v tomto smyslu veliký pokrok vpřed a proto v něm bylo postavení otroků velice zlepšeno. Každý sedmý rok museli být všichni nesvobodní propuštěni. Křesťanství pak otrokářský řád zcela odstranilo. Bohužel dodnes není člověk ještě tím, čím má být.

Celá staletí trvalo, než byla uznána zásadní svoboda každého člověka. Ještě dnes však trvají zahalené formy otrokářství a vykořisťování člověka člověkem. Dodnes nemají všichni lidé zajištěno právo na plnou svobodu. Nejvíce lidí omezuje v užívání svobody hmotná závislost na druhých.

MILADA

Zdeněk Slavík

Tricet osm let uplynulo od popravy Dr. Milady Horákové, československé vlastenky. Je to dlouhá doba, ale nic neubrala na sytosti vzpomínky. Na svědomí národa. Doma i v exilu.

Dvacátého šestého června 1950 bylo pondělí. Ve městě ještě kvetl šeřík a bylo stejně krásné jako jiná léta za vlahého pražského podvečera. V tom uspěchaném velkoměstě jako by dnes nikdo nespěchal.

Na Soudním náměstí ostie zabrzdlá čtrnáctka a na věži pankrácké věznice hodiny právě odbily pět. Za tou hromadou železobetonu a katru mají političti vězňové již po večerní uzávěre. Těžké dveře jsou již pozamykány a zakolíkované. Strážé jsou vyměněny a cvičení psi vypuštěni do dvoru. Na strážní věži si za spouští samopalů nahybá příslušník ministerstva vnitra pálenky, aby posílil své politické svědomí jara roku 1950.

Večerní ticho ovládlo věznic. To jsou nejtěžší chvíle pro vězně. Je čas na vzpomínky a to není dobré. Vzpomínky roztesknují a oslabují odolnost politického vězně. Ticho přerušily okované boty příslušníků ministerstva vnitra. Čtyři samopalníci v čele s velitelem eskorty míří do posledního patra pankrácké věnice. Tam, za dalším katem, jsou cely odsouzených, kteří čekají na smrt. Rachot zámku a cela číslo 406 se otevírá. Napřažené samopaly zužují dveřmi průchod, jímž naposledy vychází žena.

Kdo udeřil první do dveří své cely, nikdo nedosvědčí. Urcitě ten, kdo viděl škvírou stát na chodbě oddělení D krásnou ženu. Milada Horáková jde na smrt. Jde pevným krokem, s hrdě vztýčenou krásnou a ušlechtilou hlavou na pevné pátéci.

Pankráckí bouří. Dveře všech cel se otfásají mohutnými údery pěsti politických vězňů. Tři krátké, jeden dlouhý. Victoria! Vítězství! Písmena Morseovy abecedy. Úvod k Bethovenově symfonii. Znělka londýnské rozhlasové stanice svobody.

Dr. Milada Horáková, poslankyně Národního shromáždění Republiky Československé jde na smrt. Právnička a socioložka. Česká žena a matka. Vlastenka. Dveře všech cel, které na své poslední cestě mají, zesílují údery. Tři krátké, jeden dlouhý. Za každými dveřmi je člověk. Člověk se stejnou vinou: láskou k vlasti.

„Sbohem, Milado! A dík. Za sebe — i za ty ostatní tady doma i v exilu.“ Výkřikům za mnohými dveřmi jsem tam dole, ještě na soudní vazbě, nerozuměl. Zanikaly v úderech pěsti. Milada Horáková kráčí na celu smrti do podzemí věznice, kde bude trávit svou poslední noc před popravou. Do kroku ji zní rytmus úderu, jako každému před ní, kdo odcházel na smrt. A režim věznice je pokaždé bezmocný proti této demonstraci obdivu a lásky.

V úterý 27. června 1950 slunce ještě nevyšlo. Hlas umíračku pankráckého zvonce zní do nevládného, mlhavého rána. Praha se teprve probouzí. Dvůr v blízkosti vězeňské nemocnice je zaplněn orgány ministerstva vnitra a Státní bezpečnosti. Na strážních věžích zesílené posádky a na střechách sousedních činžáků se černají hlavní samopalů závodních milic. Poprava veřejně oznámena nebyla, režim se ale přesto bojí oprávněného hněvu národa.

Milada Horáková jde na smrt statečně. Pevným krokem, s hrdě vztýčenou hlavou. Jen ty její skráně jako by ještě více

Milá sestro Smejkalová za Tvoji práci, obět, ochotu, a lásku, co jsi projevila k JSM a ORLU, Pán Bůh Ti to zaplatí. Do dalších let milá str. přeju Ti hodně zdraví, radosti a Božího požehnání.

Bývalí vedoucí besídek

Br. Pavel J S M XVII

prokvetly. Předseda senátu JUDr. František Trudák a prokurátoři JUDr. Juraj Vezka a Marie Brožová asistují popravě. Do jejich očí a do svědomí národa a celého světa pronášá Milada Horáková svá poslední slova: „Odcházím bez nenávisti k vám. Kdybych měla příležitost, dělala bych to znova. Protože jsem to pokládala za svou národní a mravní povinnost.“

Potom padla. Zavraždil ji světový bolševismus a Komunistická strana Československa. Pankrácký umíráček zněl ještě třikrát. Vedle ní toho rána položili své životy další českoslovenští vlastenci: JUDr. Jiří Pecl, právník, Jan Buchala, četnický strážmistr, Závist Kalandra, žurnalista.

Všichni byli vinní. Protože chtěli život lepší. Život svobodný se spravedlivým sociálním řádem.

TVÁŘ MRTVÉ

Dobuslav Reynek

Prach cesty pokojný, šumivý veder snih a popel papráků, jenž chlebem vsític mi dých, zašleptal o smrti, prach, růže šedivá. Čím víc je deptána, tím více zářivá.

Jdu, prachem oslněn, prach oklame můj hlad, jdu prachu samotou s průhledy do zahrad, kde plochy pelynku plesají po ráji, vinici veliké na touhy vitají.

Jdu, vidím mrtvou tvář, jež v tmu se propadá, již drtí hodin dlaně, v níž tlení záhada vzpučela divoce jak zrno pod zemí. Tvář v prach se obrací a živá zdá se mi.

V tmách zrno zapadlé, o tváři zsinálá, jež roucha modlitby lem vždy jsi líbala, pust' kořen naděje ve rmut, jenž neklame, trz vypust' do světla úzkosti neznámé...

FILMOVÁ PREDSTAVENÍ

2. Hjna 1988 — V ZÁMKU A PODZÁMKŮ — BOŽENA NĚMCOVÁ

27. listopadu 1988 — JOSEF MÁNES

22. ledna 1989 — LÁSKY PANA VOKA

Všechna filmová představení se konají v Taboru Kino — 9.30 (neděle).

SOBOTA 10 ZÁŘÍ 1988 20 HODIN

LITERÁRNÍ LAHŮDKY Z 1.ČESKÝCH VÍDEŇSKÝCH NOVIN

v naší Klubovně
1030 Vídeň, Rennweg 63a

1812-1817

přednáší

DR. KAREL ZACHAŘ

SOBOTA 24. ZÁŘÍ 1988

PODZIMNÍ VÝLET

Blížeší informace podá Helmut Heschky tel. 534-35/DW 503
63-10-194

Bratr profesor

PÁTER JOSEF POJAR

nositel Československého válečného kříže 1939, slaví tyto dny své **PADESÁTILETÉ JUBILEUM KNĚŽSTVÍ**. Děkujeme mu za jeho celoživotní obětavou práci kněze, vlastence a funkcionáře našich krajských spolků a přejeme mu do dalších let života a činnosti zdraví, čilost a Božího požehnání.

Čs. lidové sdružení

Jednota Orel XV.

Jednota sv. Metoděje

IV. odbor JSM Vídeň XX. oznamuje svým členům, přátelům a známým smutnou zprávu, že Bůh k sobě povolal jeho jednatelku

SLÁVKU PRAVDVOU

náhle a neočekávaně dne 8. května 1988 v den matek. Pohřeb zesnulé se konal 18. května 1988 na Ústředním hřbitově. První zádušní mše sv. se konala 20. května 1988 v kostele sv. Karla Boromejského (Karlskirche) v 18 hodin, druhá zádušní mše sv. bude sloužena 8. června 1988 v kostele sv. Antonína Paduánského v 10. okrese v 18.30 hodin. Čest její památce!

Výbor IV. odboru Jednoty sv. Metoděje

U příležitosti oslavy mého zlatého kněžského jubilea obdržel jsem velmi mnoho blahopřání. Nemohu všem poděkovat, proto to činím tímto způsobem. Děkuji z celého srdce všem, kteří tak učinili. Zvláště děkuji Čs. lidovému sdružení, Jednotě Orla XV., Jednotě sv. Metoděje, IV. odboru Jednoty sv. Metoděje Vídeň XX., Menšinové radě, Akademickému spolku, Sokolu Vídeň, Jednotě Barák a Českému srdci. Všem za jejich upřímná blahopřání vyslovuji Pán Bůh zaplať.

Prof. Josef Pojar

JEDNOTA SV. METODĚJE
Ústředí: Vídeň III. Rennweg číslo 63

VII. ODBOR JSM Vídeň III.

Sobota 10. září 1988 - 20 hod.: Dr. Karel Zachař: Literární lahůdky.

Sobota 24. září 1988: Podzimní výlet; tel.: 534 35/503 nebo 63 10 194.

Poutě na Kaasgraben - ve Vídni 19, Ettlingshausengasse 1

Data: zahájili jsme 1. května 1988 sv. růžencem chrámovými zpěvy, českým kázáním, litaniami, svátostným požehnáním. Následuje vřité občerstvení v blízkém »Heuriger«.

Dále: 7. srpna 1988

4. září 1988

2. října 1988 závěrečná pouť s chrámovými zpěvy sboru JSM.

Poutě Jednoty sv. Metoděje »Ústředí«

V neděli dne 11. září 1988 v 11.30 poutní mše svatá u Milostného oltáře v Mariazell.

Odjíždíme autobusy od českého kostela v 9 hod., od kostela sv. Brigitty ve XX. okr. v 8.45 a od spolkového domu v Rosensteingasse v 9.00.

Cena: 140,- ŠS. Vstupenky u funkcionářů JSM a po každé poutní pobožnosti na Kaasgrabenu a nebo v sakristii českého kostela.

KAŽDOU NEDĚLI se koná v českém kostele na Rennwegu číslo 63 v 7 hodin a v 10 hodin mše svatá s proslovem.

Příležitost ke svaté zpovědi vždy před každou bohoslužbou.

Každou třetí neděli v měsíci v 10 hodin mládežnická mše svatá s rytmičnými písněmi v českém kostele Vídeň III., Rennweg číslo 63.

MŠE SVATÉ NA OKRESÍCH:

I. A II. ODBOR JSM VÍDEŇ XV.: Každou neděli a každý svátek v 7.45 hod. mše svatá v klášterní kapli ve Fünfhausgasse, Vídeň XV.

X. ODBOR JSM VÍDEŇ IX.: Každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci v 9 hodin mše svatá u sv. Kanisia, Vídeň IX.

MARIA AM GESTADE. Bohoslužby každou neděli a zasvěcený svátek v 8.10 s promluvou a v 11 hodin dopoledne u Otců Redemptoristů Vídeň I., Salvatorgasse 12.

OREL VÍDEŇ

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ II. Cvičení každý čtvrtek od 19 do 21 hodin, Vídeň II. Blumauergasse číslo 21. - Úřední hodiny tamtéž po dobu cvičení.

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ X. Puchsbauergasse číslo 39a/4. Ježkova knihovna (tamtéž) půjčuje každou první středu v měsíci od 18 do 19 hodin. Též dle telefonické dohody, číslo telefonu 62 68 204.

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ XV. Cvičíme každé úterý od 18 do 21 hodin v Zinkgasse číslo 12.